

Ton van Mil (EBU) ervaart positieve vibe in de regio

“Het cynisme is verdwenen”

Utrecht is de meest competitieve regio van Europa. Om dat te blijven, ligt bij het stimuleren van de regionale economie een gezamenlijke focus op groen, gezond en slim. Spin in het web hierbij is de Economic Board Utrecht. Directeur Ton van Mil maakt na bijna drie jaar de balans op én blikkt vooruit. “Schaalgrootte en *financial engineering* zijn de sleutels tot succes.”

TEKST HANS HAJÉE FOTOGRAFIE MARNIX SCHMIDT

De Economic Board Utrecht ging in 2013 van start. Met een uitvoeringsverordening gaf de provincie Utrecht de EBU mandaat voor het stimuleren van de regionale economie samen met bedrijfsleven, kennisinstellingen en andere overheden. Speerpunten zijn gezond leven, groene economie, diensteninnovatie en slimme toepassingen van technologie. Speerpunten die moeten bijdragen aan gezond leven in stedelijke gebieden zoals deze regio. Kortweg groen, gezond en slim; samengevat in de term Healthy Urban Living.

Crossovers

Voor relevante projecten wordt budget beschikbaar gesteld. Er moet sprake zijn van een economisch effect in de provincie; meer arbeidsplaatsen, meer private investeringen of versterking van de regionale concurrentiepositie. De EBU krijgt tal van vragen en initiatieven voorgelegd.

“De komende jaren is er de kans om de kapitaalmarkt op grote schaal bij onze activiteiten te betrekken.”

“Regelmatig moeten wij nee verkopen,” zegt directeur Ton van Mil. “Onze compacte organisatie is simpelweg niet toegerust om individuele vragen over bijvoorbeeld verduurzaming te beantwoorden. Maar met een verzoek van de gezamenlijke installatiebranche om voor hun medewerkers aanvullende kennis op het gebied van duurzaamheid te ontwikkelen, gaan wij graag aan de slag. Samen met partners zijn inmiddels verschillende opleidingsmodules ontwikkeld.”

De EBU stuurt op het verbinden, versnellen en verzilveren van initiatieven. “Dat leidt tot nieuwe producten en diensten. In de regio, maar bij voorkeur ook met (inter) nationale potentie.” *Crossovers* krijgen bijzondere aandacht. “Want als verschillende sectoren samenwerken, ontstaat vaak echte innovatie.”

Meters maken

Om impact te hebben, is schaalgrootte nodig. “Dan kan de financiële component als vliegwiel fungeren. Kijk naar het inkoopvolume van de overheid. Dat loopt in de miljarden en is een even simpel als effectief middel om duurzaamheid te bevorderen. Een verbetering of innovatie die voldoende schaalgrootte heeft, is interessant voor partijen op de kapitaalmarkt. Vooral als er kansen zijn tot opschaling naar nationaal of internationaal niveau. Dan willen deze partijen zelf investeren, is geen subsidie nodig en kun je echt meters maken.”

Business case

Zoals bij het energieneutraal maken van bestaande woningen. “Met onze partners streven we naar maar liefst 50.000 nul op de meter-huizen. Al staat dit traject in de kinderschoenen en gaan nog regelmatig dingen mis, de schaalgrootte zorgt wel degelijk voor een interessante business case. Daarmee zijn we naar pensioenfondsen en naar de Europese Investeringsbank (EIB) gestapt. Die durfden het echter niet aan om te investeren. Er was twijfel over de haalbaarheid. Men was bang dat bouwbedrijven gaandeweg het proces de kosten zouden opschroeven.”

Creatieve financiering

Van Mil verzoon een list. “We zijn op zoek gegaan naar een andere plek in de keten. Met het gegarandeerde volume als basis is

de EIB gevraagd of zij de productiefaciliteiten, zeg maar de fabrieken, voor componenten zoals gevels willen financieren. Nu worden deze onderdelen stuksgewijs geproduceerd en dat is te duur. Door standaardisatie wordt het rendabel, waarbij ook de toekomstige energiebesparing bijdraagt aan een lagere kostprijs. Met deze vorm van financiering zijn bouwers geholpen en komt het op grote schaal energieneutraal maken van woningen binnen bereik.” Deze benadering is volgens Van Mil kansrijk. “Het is een voorbeeld van creatieve financiering die leidt tot een schaalbare oplossing. Lukt het ons in deze regio dan kan dit eenvoudig landelijk worden uitgerold.”

Forse ambities

Met dergelijke omvangrijke projecten wordt ook het grootbedrijf getriggerd. “Al moeten we het onderwerp Healthy Urban Living nog verder laden, de omvang en potentiële impact ervan maakt het ook zeer interessant voor regionale *corporates*. Neem het Utrechtse Stationsgebied. Daar zijn forse ambities geformuleerd als het gaat om duurzaamheid en leefbaarheid. De oplossingen daarvoor moeten grotendeels nog worden ontwikkeld. Dat levert kansen op voor bedrijven. En ook hier leidt het tot producten en diensten die elders te vermarkten zijn.”

Domtorens

Het draagvlak voor de regionale focus op groen, gezond en slim neemt toe. “Bij de

HANDELSMISSIE NAAR ROTTERDAM

De inspanningen van de EBU zijn gebaseerd op een baanbrekende analyse van de Utrechtse economie. Ton van Mil: “In het bedrijfsleven is het vanzelfsprekend om naar de waardeketen te kijken. Bij onderzoek naar regionale economische dynamiek gebeurde dat tot nu toe echter niet. Wij hebben in kaart gebracht waar waarde wordt gecreëerd door bedrijven uit onze regio. Dat blijkt voor minder dan de helft in de regio zelf te zijn. Er is vooral een sterke relatie met steden als Amsterdam, Rotterdam en Eindhoven. In plaats van te concurreren met de regio's om ons heen schieten we er veel meer mee op om samen te werken en gezamenlijk de internationale markt op te gaan. Ik zeg wel eens schertsend: we hebben meer aan een handelsmissie naar Rotterdam dan een Utrechtse missie naar China. En dat geldt voor alle regio's in Nederland. Natuurlijk moeten we met ons bedrijfsleven naar de Aziatische regio, maar dan niet als Utrecht maar als BV Nederland.”

De benadering van de EBU bleek een echte eyeopener. “De interesse ervoor neemt toe, onder meer bij de SER, VNO-NCW en het ministerie van EZ. Het zou goed zijn als deze analyse gemeengoed wordt en standaard beschikbaar is. Dat scheelt ons veel tijd en geld, maakt ons als regio's effectiever en sluit veel beter aan bij de globalisering waar ons bedrijfsleven mee te maken heeft.”

Ton van Mil: "Om impact te hebben, is schaalgrootte nodig."

Boegbeelden als Robin Berg (Lomboxnet) dragen bij aan de collectieve trots in deze regio.

gemeenteraadverkiezingen in 2014 zijn deze thema's in bijna alle programma's opgenomen. Ook bij de ruimtelijk economische koers die de samenwerkende U-10 gemeenten momenteel formuleren, spelen groen, gezond en slim een sleutelrol." Tegelijkertijd bespeurt de EBU-directeur een positieve vibe in de regio. "Het cynisme dat je vroeger regelmatig zag, is vrijwel verdwenen. Dat maakt samenwerking een stuk eenvoudiger, en onze rol dus ook. Mensen en organisaties zijn in toenemende mate trots op wat hier op tal van gebieden wordt gepresteerd: economie, wetenschap, sport – denk aan de Tour de France. Daar horen personen bij die als boegbeeld fungeren. Zoals Robin Berg die met zijn Lomboxnet elektrische auto's inzet als *smart grid*. Een innovatie die ook internationaal veel aandacht krijgt. Datzelfde geldt voor het baanbrekende stamcelonderzoek van Hans Clevers. Dergelijke iconen – Domtorens noem ik ze – dragen bij aan de collectieve trots in deze regio."

Show me the money

Onder dit gunstige gesternte vat Van Mil de actuele prioriteiten van de EBU samen.

BLAUW OOG

Ton van Mil (1957) was directeur nieuwe media van het NOB en gaf leiding aan iMMovator, een branchenetwerk dat innovatie in de mediasector bevordert. In 2012 werd hij directeur van de Taskforce Innovatie om een jaar later de nieuw opgerichte EBU te gaan leiden. "Ik haal vooral energie uit het vlottrekken van processen door partijen samen te brengen. Als iedereen zegt dat iets niet lukt, schakel ik nog een tandje bij." Met zijn Hilversumse mediaachtergrond was Van Mil een buitenstaander in Utrecht. "Dat ben ik nog steeds een beetje. Die afstand maakt het gemakkelijker om af en toe de knuppel in het hoenderhok te gooien. Soms levert dat een figuurlijk blauw oog op maar daar kan ik prima tegen."

"Belangrijk is dat we bij de abstracte, technocratische processen de eindgebruiker voor ogen blijven houden. Bij nul op de meter zijn dat de bewoners. Daar doen we het voor. Als straks de eerste energie-neutrale woningen opgeleverd worden, profiteren zij van alle inspanningen in het voortraject."

Een andere prioriteit hangt samen met de impact van financiering. "Show me the money, zeg ik regelmatig. Enigszins provocerend maar het raakt wel de essentie. Schaalgrootte in combinatie met *financial engineering* is de sleutel tot succes. Binnen onze organisatie blijkt voldoende creativiteit aanwezig om verrassende en kansrijke

oplossingen te bedenken. De uitwerking, het inregelen ervan is echter complex. Daarvoor moeten we aanvullende expertise aantrekken."

Het lonkend perspectief is buitengewoon aantrekkelijk. "Door de lage rentestand zoeken veel private partijen naar rendement en zijn eerder geneigd om te participeren. Daarom is er de komende jaren de kans om de kapitaalmarkt op grote schaal bij onze activiteiten te betrekken. Lukt dat dan komt de beoogde nieuwe werkelijkheid binnen handbereik. Die werkelijkheid is groen, gezond en slim." ■